

KURTTUMMADE SÔBER.

Väljaandja:
Lõuna-Eesti Kurttumma-
de Selts „Sõprus”, Tartus,
Vallikraavi 19.

Vastutav toimetaja:
A. Sulk.
Tegevtoimetaja:
P. Jürgens.

ILMUB 1 KORD KUUS.

Nr. 3 (4).

20. märts 1935.

Algavaks kevadeks.

Saabumas on kevade...

Tuul puhub soojalt üle maa. Päike tõuseb ikka kõrgemale taevavõlvil, et et seal särada omas kuldse ilus. Talvine külmus, talvel valitsenud surma tarretis kaob kevadise päikese eest; igal pool, kuhu silm vaatab, on tärkamas uus elu, mis nii õrn ja puhas; aasal tärkab haljas rohi õitsevate lilledega, puuel puhkevavad pungad, sest nad kõik tunnevad enesel viibivat päikese soojendavat vaadet, mis kutsub ja meelitab elule. Ka linnukeel ei või vaikida sarnases olukorras ja nende kaunis laul täidab kevadisel ajal kogu looduse.

Inimese elu võrreldakse tihti aasta-aegadeaga. Kevade on inimese noorusaja sümbol. Nagu lahtipuhkev õis kevadel oma ligitõmbava lõhna ja kauni iluga vaatleja meelt ülendab, on ka noorusaeg — elu kevadine õitse-aeg — meelt ülendav oma parimate püüete ja meelitatavate kujutlustega, sest seisab ju ees alles tundmata tulevik, täis rikkaid ja heldeid lubadusi. Kõrvale jäävad elu karmid küljed. Neid ei taha keegi palju näha ega nende peale mõteldagi. See-ga teeme meie inimesed aga tihti saatusliku vea. Sellepärast on ka väga palju neid, kes kõigile tulevale ettevalmistamatu vastu astuvad ja elus kaotajaks pooleks jäävad. Inimene peab ettevalmistatud olema nii päikesepaistele kui ka tormile, mida elukeerised eluteele paiskavad.

Ükski meist ei tohi unustada, et noorusaeg on elu alusmüüride rajamise aeg. Hoone püsib aga ainult siis kindlasti ja tugevasti, kui alusmüürid õieti ja kõvasti rajatud on. Hoolikalt peab seda tegema, et sellele püstitatav hoone ei variseks. Igat sammu, igat ettevõtet, igat tegu ja iga mõtet peab enne hoolega kaa-

luma, kas ta väärt on elu alusmüüri paigutamiseks, kas ta suudab tulevastele elu tormidele vastu panna.

Kevade on uue elu tekkimise aeg. Kuid seeme, mis mullapõue visatakse, sureb seal enne, et siis juurdudes kõvasti maasse aset anda uuele tärkavale elule. Ei suuda aga seeme maapõues surra, siis kõduneb ta ja temast pole mingit kasu.

Inimene liikudes kevadises looduses jääb tihti imetledes seisma. Kevadega liikuma hakkav uus elu võlub teda. Kevade tahaks ka nagu öelda ja südamele panna inimesele, et ka tema ennast muudaks, uut õilsamat elu hakkaks elama, nagu kogu loodus seda teeb. Kuid siin tuleb samane nähtus esile, mis looduseski. Keegi ei saa muidu uut elu hakata elama, kui ta enne ei sure, just samuti, nagu seeme mullapõues seda teeb. Vanad, kurjad ja halvad iseloomujooned peavad meis surema, siis alles saavad uued, paremad kasvama hakata.

Mis siis peab meis surema ja mis uuesti kasvama hakkama?

Kõigepealt peab meis surema meie ise-meelsus, oma Mina. See on juba lapseeas algav üks halvemaist iseloomujoontest, millest nii raske on lahti saada. Ikka tahab inimene ise midagi olla, tahab ainult seda tunnustada, mida tema teeb ja mõtleb. See on ainuüksi hea. Mida teised teevad, see ei kõlba kuhugi. Niisugune vaade peab meis surema, tema asemele peab astuma leplikkus teiste vastu. Peame arusaama, et uut elu, paremat tulevikku saab rajada ainult siis, kui ka teisi tunnustame, üheskoos, ühelmeelal algavale kevadele vastu sammume.

Teiseks peab surema meis kadedus ja viha. Kui tihti oleme kade-

Sf. 8653

dad teiste peale mõne nende poolt saavutatud asja pärast, kui tihti ei suuda meie ennast taltsutada teiste vastu. Meie ei taha kuidagi tunnustada, et teine meist parem, ausam ja targem on. Meie vihas-tame, kui meid kõrvale jättes nõnda teist kiidetakse. Ka kadedus ja viha peab meis suurema, asemele asetades armastuse. Armastusega, käsikäes üksteise kõrvale käies, üksteist tunnustades ja toetates näitame, et oleme parema, uue elu omanud.

Veel palju, palju asju on, mis meis peab suurema, et tõsine uus elu algaks; nende asjade loetelu läheks pikaks. Igaüks teab ju ise kõigeparemini, mis tema vead ja puudused on. Ainult üht tahaks ma lõpuks rõhutada: Ehitame oma elu alusmüürid algaval kevadel õieti. Paigutame iga kivi õieti paika, nii et meil enestel kui ka teistel oleks hea meel näha meie elu, meie tegevust ja ettevõtteid. Kui meie seda suudame teha igaüks üksikult enese juures — ja seda peame tegema — siis kõik kokku lõpuks suudame ülesehitada hoone, mis ei ole mitte liivale ehitatud, kust iga karmim tuulekeeris ta ümber lükkab, vaid mis on kaljule rajatud, kindlale alusele, kust ükski teda ei kõiguta.

Ja niisugust ehitist on meile ka vaja. Veel paar kuud ja meie koguneme kõik kaunisse lillerikkasse Pärnu linna, et seal III. Ülemaalisel kongressil üheskoos rajada armastuse ja üksmeele hoonet — kõikide kurttumade liitu. Kui meie sinna koguneme vana, kurja, isemeelse, vihase ja kadeda südamega, siis oleks küll parem, kui meie kodust väljagi ei tuleks, üldse ennast selles suunas ei liigutaks. Sest see ehitis, mida seal püstitada tahame, oleks juba algusest peale kiratsemisele ja surmale määratud. Tuleme meie aga kokku puhastatud, uue elu idusid kandva südamega, siis võime kindlad olla, et rajame hoonet, mis püsima jääb.

Sellepärast algame algaval kevadel igaüks enese juurest peale. Vaatame igaüks eneses, kas oleme kõlblikud uuele paremale elule, õilsamale tegevusele. Kaalume enestes järele, kas ei ole möödunud aegade vead meis enestes peitunud, kas ei ole meie tihti ise põhjuseks olnud, miks nii palju ilusaid ettevõtteid ja kavatsusi on nurjunud. Võtame endid tõsiselt kokku, et algava kevadega algaks ka meie elus, meite juures tõeline kevade, kevade täis uut ja loovat elu.

Selleks jõudu ja arusaamist!

P. Jürgens,

L.-E. K. S. „Sõprus“ sekretär.

Kaks kuud Kaljukallaste ja Tuhandjärve maal Soome kurttumade külalisena.

Karl Luht.

(Järg.)

Ühenädalase peatamise järele lahkusin Helsingist ja saabusin õhtuse rongiga Turku. Jaamas oli vastuvõtjaks 4 kurtumma. Raputasime teineteisega tervituse vahetusel väga südamlikult kätt. Mind juhutati hra Savisaari juurde korterisse, kus ta suure poolehoiu osaliseks sain. Pidasin pika kõne oma reisu huvidest; kõik juuresolijad olid vaimustatud. Teisel päeval pärast lõunat läksime ühe tuttava, pr. Anna Hakkala ja selle perekonna juure kohviõhtule. Kokkusaamine oli väga südamlik, kuna proua oli eestlane, Tallinnast 27 aasta eest lahkunud ja Soome pinnale peatuma jäänud, mehele minnes soomlasele. Eesti keel ja olu oli tublisti unustatud. Tal on heameel, et ma neid külastama tulnud. Hiljem veel mitu korda

teda külastates oli väga palju teineteisega jutustamist oma minevikust, kus meie noorespõlves Eesti pinnal koos olime elanud. Siin Turkus õppisin Soome üliõpilase juures Soome keele aabit-sat. Alguses oli mul õppimine ülliraske, kolme või nelja päeva jooksul hakkasin aga edusamme tegema, nüüd olen nii-kaugele jõudnud, et võin iga asja nime-tuse kohta rääkida, kuigi mitte täielikult, saades asjade nimetusest ja keelest kaunis hästi aru.

Järgmisel pühapäeval pärast lõunat käisin hra Savisaariga Riigi kurttumma-dekooli vaatamas. Vastuvõtjaks oli koolijuhataja hra Pesonen ühes prouaga, kes lahkelt mind kui külalist käepigistusega vastu võtsid; olles suusõnalikult sõbralikus meeles tükk aega vestelnud,

näidati mulle kooli klassitubasid. Koolis on 10 klassi, 10 õpetajat ja üle 120 kurttumma-lapse. Neile õpetatakse suusõnaga Soomekeelt. Selle kõrval õpetatakse poisslastele kingsepa-, tiseri-, raamatuköitmise töid ja muud sellesarnast, tütarlastele pesuõmblemist, kangakudumist ja muid tarbe-asju jne. Suures saalis õpetatakse kõikidele klassidele sportimist ja jõuharjutamist, pealegi lõpul näidatakse udupilte. Koolijuhataja hra Pesoneni soovitusel kirjutasin oma nime võõrasteraamatusse. Rohkem kui paari tunni möödudes lahkudes avaldasin mina hra Pesonenile ühes prouaga kõige suuremat tänu ülesnäidatud lahkuse eest ja jätsin juuresolijad kõige paremaid mälestusi kaasa võttes jumalaga. Öhtuks tõttasime kurttummade seltsimajasse, mida ma olin kaua oodanud. Kui kohale saabusin, sain ütlemata toreda ja kõikide poolt südamliku vastuvõtu osaliseks, kusjuures mind kurttummad seltsi liikmed ühes juhatuses eesotsas esimehe hra Palomaaga vastu võtsid. Juuresolijad olid minu saabumisest väga üllatatud; hra Palomaa pidas sütitava kõne vennasrahvaste Eestis ja Soome sugulusest, kes tuhandete aastate eest Volga jõe ümbrusest Läänemere kaldale elama rännanud. Selle kõne lõpul tänasin ülesnäidatud lahkuse eest ja andsin Helsingist kurttummade Seltside Liidu poolt kaasa toodud tervitused üle. Kõik tõusid tänu tundes püsti ja jagasid käteplaksutamiselega oma tänu.

Turku linn on sama suur kui Tartu linn Eestis ja on väga ilus koht. Kahe-nädalase peatamise järele lahkusin sealviibijaid südamlikult jumalaga jättes. Hra Savisaari saatis mind raudteejaama edasisõiduks Tamperele. Kohale saabudes oli vastu tulnud kaks isikut, Talvia ja Helminen. Need viisid oma juure korterisse. Öhtuks olid kurttummad Tampere seltsimajas kõik koos, tahtsid mind näha saada. Kõnetoolil pidas prl. Talvia minu külastamise põhjuse üle kõne. Kõik olid väga liigutatud juhuse üle näha hõimuvenda. Kõne lõpul avaldasin kõikidele juuresolijatele tänu sõbraliku koosviibimise puhul.

Tampere linn on väga ilus oma ümbrusega, kus palju järvi ning hulk vabrikuid ja tehaseid. Kõige suurem on riidevabrik, suuruselt umbes nagu Narva

Kreenholm, on ka saapavabrikud, Tampere külje all „Nokia“ ja „Savio“ kummivabrikud ja hulk teisi.

Lahkudes võtsin nende saadetud tervitused kaasa ja sõitsin edasi Haapamäe kaudu Jyväskylässe. Sinna jõudes leidsin jälle uued sõbrad eest hra ja pr. Topila näol, kes mind lahkelt vastu võtsid; olin nende perekonnas korteris viis päeva. Minu külaskäigu ja ülespidamise eest ei võtnud nad minutit mingit maksu. Olen väga tänulik selle eest nende vastu. Peatasin Jyväskyläs ligi nädal aega. Käisin vaatamas kurttummade kooli, kus koolijuhataja hra Koskinen ja teised õpetajad mind lahkelt võtsid vastu. Näidati klassis, kuidas lapsed piiblilugu, Jumalasingi, miimika ja sõrmede abil tähe kaupa mõistma õpivad. Viibisin ligi 3 tundi koolis, tutvudes paljude õppealadega, ka ilukirjutamisega. Jyväskylä kurttummade koolis õpivad praegu ligi 60 kurttumma last. Kõigest nähtust huvitatuna ja paremas meeles jätsin kõigi õpetajatega ja lastega südamiikult jumalaga. Pühapäeval kell 5 õhtul olid kogunud kokku ligi 30 vanemat kurttumma, sealse seltsi liikmed. Kahetunnisel koosviibimisel peeti kõnesid ja tervitati mind, kui suguvenda huvireislast Eesti kurttumma. Anti üle tervitusi Viiburgi kurttummadele ja teistele. Nende soojad tervitused ja hääd mälestused kõigest osaks saanud tähelepanust võtsin tänuga vastu, ning südamliku käesurvega lahkusime, lootuses veel kunagi kohata. Järgmisel hommikul saadetuna paljudest Jyväskyläs sõpradest, alustasin edasireisu Pieskämä poole.

Sõidul läbistasin Soome suurimat tunneli, mille asukoht on nr. 47 Haapamäki ja Elisevaara raudteel Metsolahti ja Lievestuore jaamade vahel. Sõit tunneli pilkases pimeduses kestis 7—9 minutit. Nagu ma hiljem kuulsin, on see kaljuse raiutud tee nõudnud ligi kolmeaastast vahetpidamatut tööd ja hulga miljoneid. Minule oli tunneli läbistamine huvitavaks elamuseks.

Pieskämä jaamas oli minul vastas hra Adami Hiltunen, kes palus mind enda poole, kuhu ka pääle kostitamist saabus Nikkarila põllutöökooli poolt hobone ühes tütarlapse-õpilasega. Põllutöökoolis koolijuhatajailt hra ja pr. Harlinilt sai osaks südamlik vastuvõtt ja võimaldati igati koolitööga tutvuda. Koolis

õpivad 22 kurttumma tütarlast, saades oma juhatajailt-õpetajailt ettevalmistust ja juhatusi kangakudumises, pesuõmblemises, toiduvalmistamises ning karjahoidmises ning loomade ja lindude kasvatamises ning karja- kui ka põllusaaduste tundmises. Koolil on kolm õpetajat. Peajuhataja hra Hariian, siis veel kaks karja ja käsitöö alal. Nikkarila koolil on kasutada üldse 2000 hektaari maad, sellest 1200 metsa, 600 põllumaad ja 40 karjamaad. Kord on koolis väga eeskujulik. Paaritunnilise koolisviibimise järel jätsin jumalaga lahketa juhatajat, tema abikaasat ja õpilasi ning võtsin kaasa tänutundega parimad soovid ja mälestused. Jätkasin reisu Savonlinna.

Savonlinna ja tema ümbrus on väga ilus. Vana 1464. a. ehitatud kindlus oma kolme torniga, seistes keset jõge, pakub ajalooliselt ja maastikult väga köitva pildi. Vääriski igal huvireislasel peatuda vanas Savonlinnas.

Savonlinnast sõitsin Elisenvaara kaudu Viipuri, jõudes pärale hommiku kell 6.40. Jaamas oli vastas neitsi Elviira Ampuja, kellega külastasin tema vanemaid. Tunniajalise kostitamise lõppedes viis hra Arvi Toppila mind oma vanemate uude korterisse, kus peatusin 5 päeva. Minu üllatuseks oli tema ema eestlane, pärit Rakverest, abielus soomlasega 45 aastat. Siin leidsin sooja poolehoidu, vastuvõttu, kehakinnitust ja öömaja. Järgmisel päeval, pühapäeval, olid kogunenud seltsimajasse Viipuri kurtummad, ligi 30 isikut. Esitlesin end huvireisijana Eestist, saades vaimustava vastuvõtu ja huvi osaliseks. Vastastikusel jutuajamises möödus kiiresti 5 tundi. Lahkudes paluti edasi anda Helsingi kurtummade Seltside Liidule ja Eesti kurtummadele sooje tervitusi.

Paari päeva pärast sain küllakutse Puolaka perekonnalt, mida tänuga vastu võtsin. Puolaka perekond pühitses oma 25 a. hõbepulmi. Neil on 4 tüdart, vanem on mehel, kolm viibisid vanemate juures. Soovisin juubilarile kõige paremat õnne, pikka eluiga ja rohket Taeva Isa õnnistust!

Suurel Neljapäeval kell 1 surusin kätt Viipuri kurtummadel ja sõit algas kiirrongiga Helsingi, kuhu saabusin õhtuks. Järgneval päeval, Suurel Reedel, viibisin väikeses Nikolai kirikus, kus peeti ju-

malateenistust ja oli kurtummadele armulaud. Jutlustas praost hra H. Nyberg.

Esimesel pühäl õhtul kell 7 kogunesid Helsingi ja ümbruskonna kurtummad liidu ruumidesse, kus mängiti pantomiim näitemängu ja näidati kinopilte. Kõik möödus rahuldavalt, oli huvitav ja eeskujulik. Meeleolu oli väga ülev.

Teisel pühäl oldi jällegi liidu ruumes koos. Koosviibimine algas kell 7 õhtul. Siin andsin mina edasi Helsingi kurtummadele tervitusi, mis minule usaldatud minu reisil kokku puutudes Soome kurtummadega nii Tampere, Turku, Jyväskylä, Pieskämäst ja Viipurist, mida lahkesti ja suure rõõmuga, käteplaksutamise ja kiiduavaldustega vastu võeti. Samas jätsin ka Helsingi kurtummadega jumalaga, sest mind ootas kodus pere. Avaldasin arvamist, et see on ainult ajutine jumalagajätt, lootuses peatselt jälle kokku saada.

Kolmanda püha hommikul kell 10 algas sõit Eestisse koju. Tugev aurik „Poseidon“, mida aitas tubli jäälõhkuja „Jääkarhu“, viis meid Eesti vette, siin oli vastas meie väike jäälõhkuja „Tasuja“, kes peale seda, kui „Jääkarhu“ viledega jumalaga jättes lahkus, teed Tallinna poole jätkas. Nii jõudsin õhtuks kella 8 Tallinna sadamasse, tulles seega Helsingist Tallinna 10 tundi. Meri oli jääga paksult tugevasti kinni, enam kui meetri paksuselt. Jää teeb laevasõidu pea võimatuks ja liikumine „Poseidonil“ oli võimalik ainult „Jääkarhu“ ja „Tasuja“ abiga, sealgi tihti tuli juba läbi sõidetud teed veel kord puhastada, et „Poseidoni“ edasi viia.

Vast õhtul kella 9 jõudsin koju peale kahekuulist äraolekut. Siin kodus leidsin kogu oma perekonna tervena ja rõõmsana. Siinkohal palun kõiki Soome kurtumme, kellega minul oma reisul oli kokupuutumist, vastu võtta minu südamlik tänu. Olen tõsiselt üllatatud sellest armastusest ja hoolest ning soojadest sõnadest, mis minule kõigilt poolt vastu hoovas.

Siinkohal tahaksin oma suguvendadele kurtummadele südamele panna hoolt kanda oma silmaringi laiendamise eest, et iga kurtumm minu eeskujul arusaamisele jõuaks, kui tähtis see on. See on hea tahtmise juures kergesti saavutatav, samuti nagu kuuljailegi. Olen sündimisest kuulja olnud, kolme aasta-

selt haiguse läbi aga kõrvakuulmise kaotanud ja selle tõttu kurtummaks jäänud. Kui ma 7 aastaseks sain, siis pandi mind Väandra kurtummade kooli õppima, lu-

gema ja kirjutama, kus viibisin 7 aastat. Nüüd olen püüdmise ja tahte varal nii kaugele edenenud, nagu praegu ma teie ees seisan. (Lõpp.)

Et elada, on tarvis ka puhata!

Puhkuset — seda pole tarvis tõestada — ei saa läbi ükski elav organism, olgu see taim, loom ehk inimene. Puhkus on seisukord, mil meie keha rakuksed saavad uue energia laengu. Mil moel see sünnib, seda meie täpselt ei tea. Näib, nagu oleks inimese keha mingi erguvedeliku reservuaar, mis tühjeneb pingutuste mõjul ja uuesti täitub puhkesilmapilkudel. Kui meie teame, kuidas targasti järjestada töö ja puhkuse ajajärke, suudame kokkuvõttes korda saata palju rohkem, kui ilma selleta. Võib õigusega öelda, et elamiseks on tarvis puhkust, et elu kunst on puhkamise kunst.

Kuidas aga puhata?

End lõbustades, ütlevad ühed. Ja pärast pingutatavat tööpäeva lähevad nad teatri, pidusaali, kohviku, sõprade ja tuttavate seltskonda. Ons see õige puhkamise viis? Prantsuse hingeteadlane Jean des Vignes Rouges avaldas selle küsimuse kohta ühes Pariisi ajakirjas huvitava artikli.

Meie ei pea mitte tegutsema nii, nagu oleks inimese ergukava üksikud osad täiesti iseseisvad. Kahtlemata, naerdes teatris ehk kinos ei eruta inimene otsekohe neidsamu närve, mis on väsinud päevatöö kestes. Kuid ergud üldiselt väsivad siiski. Noormehed, kes pärast vaimitööd lähevad mitmeks tunniks „peksma jalgpalli“, ei tee enesele põrmugi head: nad lihtsalt lisavad ühele väsimusele juure teise.

Muidugi, rida hästi korraldatud kehali harjutusi, vaheldamisi puhkeaja järkudega vabas õhus sellekohases ülikonnas, on suurepärase asi. Kuid siin peab pidama äärmist piiri.

Tõeline puhkus, nii kehaline kui vaimline, nõuab kolme asja: lebamist, üksindust ning oma mõtete ja tähelepanu täielist valitsemist. Ilma nende kolme elemendita pole mõeldav hoidumine kõigest sellest, mis paneb tegevusse inimese mõistuse ja äratav tema tähelepanu.

Lebamine soodustab lihaste vabanemist pingutustest, lubab puhata südamele, vähendab kehalise töö miinimumini.

Juba instinkt, loomusund, juhib meid väsimuse silmapilkudel lebavasse asendisse ja meie peame tähele panema seda looduse sundi, kui tahame katkestada mõneks minutikski ergukava pinguloleku. Meie teame, kui kosutav on sageli viieminutilinegi uinak.

Ühe suure riigimehe, kelle tegevus-himu oli imetlemisväärne, erasekretär jutustas iseloomustava mälestuse oma peremehest, nimelt tollelt ajast, kui viimane oli Prantsuse ministriks. Kõnesoleva riigimehe kabinetis oli eesriide taga lamamistool. Aegajalt, pärast pikki kõnelusi külastajatega, astus minister eesriide taha ja heitis mugavale toolile. 78-aastasena oli ta veel täiesti tööjõuline.

Peale lebamise on tarvis üksindust. Kokkupuutumine kaasinimestega on üheks väsimuse allikaks, mida meie küll alati ei märka. Seltskondlik elu pakub sageli väga kurnavaid üleelamusi. Sattudes ühte võõraste inimestega, tärkavad meis mitmesugused tunded. Meie tahaksime olla teistest üle, meie tahame meeldida, armastada, vihata, kaitsta end, õppida, õpetada jne. Kohates teisi, saame aru oma nõrkustest, oma õnnetust saatusest, sest kõik inimesed on suuremal või vähemal määral need, „kellest aru ei saada“.

On inimesi, kellega kõige harilikum jutuaajamine muutub jõupingutuseks. Ja need juba oma juuresolekuga väsitavad meid. Niisugused on „huvituseta“ inimesed, kellega meil pole „millestki kõneleda“, jutukehvad isikud, kellel „sõna peab suust välja kiskuma“ ja terve rida teisi. Suhted sarnaste kaasinimestega nõuavad hulga erkude-energia kulutust.

Üksindus kõrvaldab kõik need väsimuse põhjused. Lootused, ihad, kahetsus, vihkamine, kartus, armastus — kõik see asendub rahuga. Sellepärast soovitavad ka kõik usud üksindust, kui vaimu kosutamise abinõu.

Millest peab mõtlema ükski olles? Üksindusega üheskoos peab olema mõtte ja tähelepanu valitsemi-

n e. Mõelda ei tohi oma muredest, oma puudutatud enesetundest, oma äpardustest — kui meie ei taha oma väsimustunnet süvendada. Peab harjutama oma mõtteid valitsema, et nad püsiksid meile meelepärase ja soovitava suunas.

Jean des Nigues Ronges peab üheks heaks abinõuks, millega mõttetevastust puhkusekohastesse rööbastesse saab juhida, pilti, mis kujutab avarat maastikku, näit. põldu või vaikset merevaadet. Sarnase pildi mõju on seletatav õige

lihtsalt. Kõik, mis meele tuletab vaikust, kutsub meie alateadvuses esile puhkuse, rahu, une, tegevusetuse tunde. Viimane mõjub meie peale aga rahustavalt. See sunnib meie mõtteid kõrvalepöörama igapäise töö ja askelduse juurest. Suudame meie sarnaselt aga oma mõtteid ja tähelepanu valitseda, siis tõuseme lõpuks puhkuselt värskest laaditud energiaga ja võime kergesti jätkata oma tööd.

Kuidas jäin kurtummaks.

O. Suits.

Olen sündinud Tallinnas vana kalendri järgi 7 detsembril 1904 aastal aedniku pojana.

Saades 4 aastaseks, läks isa üle uuele kohale aednikuks Rakvere linna ligi mõisa. Seal elasime perekonnaga: isa, ema, õde ja mina 8 aastat. Kuna mina noores põlves kuulja olin, siis sain esimest kooliharidust Rakvere linna algkoolis, kus õppisin 2 aastat.

Minu isa tahtis mind koolitada „suureks asjameheks“, sellepärast viis mind „Kroonu kooli“ eksamil. Rakvere linnas oli poeglase gümnaasium, mida „Kroonu kooliks“ hüüti.

Tol ajal oli koolide ja üldse eestlaste venestamine täies hoos, sellepärast tehti „Kroonu kooli“ pääsemine eestlastele raskeks. Olin veel noor ja eeltähendatud asjaoludel kukkusin eksamil läbi, ei saanud „Kroonu kooli“ sisse. Olin muidu hea õppiija ja arenenud mõistusega, nii et mul oli, tänu hoogsale venestamisele, vene keel selge, nii et kõigis ainetes eksamil vene keeles läbi tulin, kuid komistasin rehendumisega. See on olnud noorena ikka minu nõrgem külg.

Peale ebaõnnestunud eksami isa mind enam kooli ei pannud, vaid palkas ühe tuttava gümnasisti mulle tundisi andma.

Järgmisel aastal viis isa mind jälle eksamil, ei jätnud jonnit, tahtis et pean kooli sisse saama. Kuid ka seekord ebaõnnestus eksam vana tuntud nõrga külje tõttu. Peale selle tulime perekonnaga uuesti Tallinna. Isa sai veneaegsesse Sadamatehasesse tiserina tööle ja mind pani ühte eragümnaasiumi. Peale aastast õppimist olid olud muutunud. Vahpeal oli olnud revolutsioon, enamlaste

valitsuse aeg ja kui algasin kolmandat aastat erakoolis õppima, oli Saksa okupatsiooniaeg parajasti. Majas kus elasime, selle omaniku noorem poeg käis linna gümnaasiumis, veneaegse nimega Nikolai gümnaasium, praegune Gustav Adolfi gümnaasium. Olime majaomaniku pojaga suured sõbrad ja selle tõttu tekkis minul tahe temaga ühes koolis käia.

Sellele vaatamata, et ma eksamis ettevalmistatud ei olnud, vedas mul seekord ometi.

Isa oli siis juba surma tõvega voodis, kuid kuuldes, et mul omal algatusel rohkem õnne oli, rõõmustas ta väga.

Vaevalt paar nädalat saades uues koolis käia, suri minu isa. Algas perekonnas raske aeg.

Okupatsiooni aeg oli kõigile eestlastele raske, kuid vaesele perekonnale, kelle toitja suri, oli eriti raske. Mina ja õde mõlemad olime kooliealised, nii et emal tuli meid vaevaga toita.

Käisin koolis edasi ja järgmisel aastal kui sakslased Eestist lahkusid ja algas Vabadusesõda, alustasin mina gümnaasiumis teist õpeaastat. Minu koolist paljud vanemad ja suuremad õpilased läksid vabadusesõtta, mitmed said seal surma, ja minagi tahtsin minna. Mind aga naerdi välja, sest olin alles 14 aastane ja enda vanaduse kohta veikese kasvuga.

Jõuluvaheajal sain aga siiski veidi sõjakära kuulda ja see oli ka minu viimane osa kuulmise kaotamise eel.

Jõuluvaheajal läksin oma onu juurde maale perekonnaga Jõeleftme kihelkonda. Maal oli sel ajal vaatamata raskustele ikka paremini süüa, kui meil linnas,

Vabadusesõda oli täies hoos, Eesti väed olid siis korraldamata ja nõrgad, mistõttu punased vallutasid suure osa Eestist ja ähvardasid Tallinatki vallutada. Nad jõudsid juba Jõeleftme naabruse kihelkonda Kuusallu. Jõulupühade ajal ja peale pühi kostis meile selgesti kahurite ja mürskude plahvatuste mürin. Taevas punetas kahurtulevahetuse ajal ja üksikute plahvatuste helk oli taeval näha.

Minul ei olnud õigeid talveriideid, sellepärast polnud ime, et külmetada sain ja mis peaasi, just tol ajal oli seal ümberkaudu laste seas sarlaki taud, mis mullegi külge hakkas ja haigestusin raskesti.

Haigus tabas mind väga raskelt; võitlesin mitu päeva elu ja surma vahel. Mul on veel meeles imelikul kombel, kuidas ma palavikus sonisin: see oli nagu unenägu. Nägemused olid ikka suuremalt osalt sõjast ja kuidas mina sellest osa võtsin.

Mingit arstiabi seal ei olnud, nii et olin täiest saatuse hooleks.

Kõrvade kuulmise kadumise tragöödia algas juba palaviku ajal. Nimelt tekkis keskkõrva põletik, mille tagajärjel kõrv täitus mädaga ja see hakkas pressima trumminahale, tekitades tugevat valu. Palavikus segase mõistusega ei saanud arugi, et on kõrvas, mulle tundus et hambad valutavad. Kui lõpuks palavik alanes, ühel hommikul segase peaga ärgates pooleldi meelemõistusele ja omakseid äratundes, kuulsin imelikku laulu toa taga põllul. Sain mulje, nagu läheneks küla poisid ja tüdrukud lauldes. Selle üle emalt seletust küsides, vastati, et midagi ei ole. Ma isegi imestas. Päeva jooksul tulin täielikule teadvusele ja järgmisel päeval olid kõrvade trumminahad läbi löönud — mädajooksis kõrvast ja valu oli kadunud. Ühtlasi oli ka kuulmine juba vähenenud. Omaksed ehmusid. Katsuti kõrvu kodusel viisil arstida: mädä välja pritsida veega ja sellekohase rohuga. Kõik aga ei aidanud midagi, 5 päeva peale välja löömist oli kuulmine täiesti kadunud ja ei ole enam kunagi paranenud.

Olin oma kurva õnnetuse puhul esialgu täiesti ükskõikne, sest olin haigusest niivõrd kurnatud, et mulle oli täiesti ükstapuha, mis minuga sünnib. Olin

nii nõrk, et ei jaksanud voodis teist külgegi keerata. Tervis paranes väga aegamööda. Kõrvad mädanesid edasi. Kui 3 kuud olin paranenud, alles siis leiti võimaliku olevat mind linna arsti juurde tuua. Käisin mitme arsti juures oma hädaga. Need andsid lootust, et kui kõrvadest lõpeb mädajooks, siis viimaks kuulmine tuleb tagasi. Uskusin seda nii kaua, kuni oma õnnetusega juba harjuma hakkasin. Lõpuks sai mulle ikka enam selgeks, et minu kuulmisest enam iialgi asja ei saa ja ei olegi ka saanud. Olen paljudele kurtummadele kade, kes vähegi kuulevad, kuid ei oska sellest lugupidada. Kui minul niigi palju kuulmist oleks, et vähemalt tugevat raadio muusikatki kuuleks, — oleksin õnnelik.

Kurtummad, kes lapsena kuulmise kaotanud, ei teagi oma õnnetuse suurus, sest nad ei ole kuulnud kunagi helide hurma. Kuigi mõni vähe kuuleb, siis ei hooli ta sellest kui võõrast asjast suuremat midagi. Suurem osa elust on seesugusel ikka vaikne. Täielises haa-vaikusel ma siiski ei ole. Vere ringvool tekitab ajus helisid. Ma elan nii ütelda igapäev helide vallas mis on aga ebata- valised: mere kohin, viiuli helid, vilistamine, saagimine, muusika ja sajad helid, need kostavad kõrvus mahedalt ja ühekorraga.

Kaldusin oma eluloost liig kõrvale.

Kool jäi selletõttu pooleli. Ja ema saatis mind maale tagasi. Emal oli raske niigi läbi saada ja minust polnud enam midagi loota, olin ema kaelas ajata söödik.

Maal olin esialgu karjapoisiks, midagi paremat ma ei jaksanud teha. Pikkamööda kosusin siiski ja saades oma jõu tagasi, hakkasin maal tööd tegema, põllul onuga koos.

Läbikäimisest endiste tuttavatega polnud enam juttugi. Tihti juhtus et saades mõne endise tuttavaga kokku ja ja temaga rääkima hakates, tegi tuttav imeliku näo ette ja oli kohmetu ja minul omal oli nutt kurgus, sest sain aru, et ei kuulnud ju tuttava rääkimist, mille tõttu jutuajamine oli võimata. Sain siis omale uueks sõbraks — raamatud!

Ma ei hakka kirjeldama seda, kuidas ma nende järgi nälga tundsin, sest ilma nendetapolnud mul mingit ajaviidet ega meelelahutust.

Muutusin tüütavaks oma tuttavatele

alalise norimisega, et otsigu mulle jutu- raamatuid, ehk leidub teiste seas, mida ma veel lugenud ei ole. Unustasin eel- pool ütlemast et samal Jõulupühadel kui kurdiks jäin, sain pühade eel 15 aastat vanaks.

Maa elu oli minule liiga igav, ma igatsesin linna. Ema aga sõdis alati vastu. Lõpeks, kui sain 18 aastat va- naks, ei kannatanud enam, vaid jäin pool vägise linna ja avaldasin soovi mingit ametit õppida.

Ema pani mind siis mu omal soovil kingsepa juurde õppima. Hiljem sain kurtummade seltsist teateid ja tundsin ka mõnda kurtumma näo järgi. Olin mitu aastat elanud iseendas, — inimes- te hulgas — siiski erakuna. Sellepärast

polnud minul julgust kohe hakata seltsi üles otsima, kuigi seda soovisin.

Mõne aasta pärast, kui olin 21 aasta- ne, tuli juhus appi, mille tõttu sain Tal- linna Kurtummade Seltsi. Sellest ajast peale olen käind ainult kurtummade ja kurtidega läbi, nad on saanud mulle omaks ja mina täielikult ka nende ini- meseks.

Juhatuse liikmeks olen olnud juba 6 aastat 1 aastase vahega. Juhatuse liik- mena olen seltsist ja selle juhtimise tööst ning ka sellekohase kirjanduse ning õppehimu tõttu palju õppinud, mi- da endale kasuks loen.

Kuidas ja kui palju mina seltsis töö- tanud olen, seda ma siin kirjeldama ei hakka.

Püha kivi.

Romaan salapärasest Indiast.

(Järg 1.)

3.

Võistlus.

Homnik hakkas koitma. Kerge udu, mis Kroonlinna sadama enesesse mässis, kerkis üles, paljastades mastide metsa. Ikka kõrgemale ja kõrgemale tõusis ta, kuni tuul ta viimaks tükkideks kiskus ja laiali puhus. Päikese kiired mängle- sid rõõmsalt laevadel, valgustates tu- handeid lippe kõiksuguseis värves ja kujudes.

Ühel kohal sadamas seisis salk eru- tatud inimesi, enamasti kõik merimehe- hed, eriti laevaomanikud ja ka mõned välismaalased. Kõik vaatlesid läbi kiik- rite kaugel silmapiiril mustavat laeva, mis küll veel suurem ei olnud kui väike täpikene.

Vaatlejate nägudelt peegeldus kir- jeldamata ärritus ja piinav kärsitus. See sündis kõik sellepärast, et iga päev sa- damasse kahte teelaeva oodati: Vene „Jastreb'it“ ja Inglise „Wolwich'i“, kes ühel ajal Shanghaist teelaadungiga Eu- roopasse purjetasid.

Teelaevad olid tol ajal kõige kiire- mad purjetajad ilmas. Nendes olid kõik abinõud kiirusele ohverdatud ja nad käisid määratu pika tee Hiinast Inglis- maale imeväärilise kiirusega ära, mui- dugi arvestates tolleaegse kiiruse mõis- tega. Inglise, kes kihlvedusid armas- tavad, löid harilikult ühel ajal mingist sadamast väljasõitnud laevade peale mil- jonitesse ulatuvaid kihlvedusid. Kuid

ka omanik, kelle laev võitis, sai jalgsi rikkaks. Polnud siis ka ime, kui võist- levad laevad sõidul kõik kavalused ja konksud ära kasutasid, et aga teisest ette jõuda.

Aastal 1876 olid venelased enesele Ameerikast uue teelaeva tellinud, mil- lele nad nimeks „Jastreb“ („Kull“) pa- nid. Sellest laevast räägiti, et ta nii ruttu sõita võib, et teised laevad vähe- malt kahe päeva tee maha jäävad. Ing- lased, kes surmapõlgusega oma kuulsuse eest seisid, olid aga vastupidisel arva- misel ja valisid oma kõige kiirema lae- va „Wolwich'i“ välja, milline „Jastreb'- iga“ võistlema pidi.

„Wolwich“ ja „Jastreb“ purjetasid ühel ja samal tunnil Hiinast välja, kus- juures neil ühesugune laadung peal oli. Mõlemate laevade madrused olid kõige paremate hulgast valitud, ainult laeva kiirus ja kapteni osavus võisid võidu tuua.

Telegrammid mitmest Aasia ja Eu- roopa sadamast teatasid Londoni ja Kroonlinna võistluse käiku. Mõlemad laevad pidid Kroonlinna tulema.

Kuni Suez'i kanalini oli „Jastreb“ „Wolwich'ist“ pooleteise päeva tee ees olnud. Kanalist läbimines peeti teda aga ühe imeliku juhtumuse pärast kinni ja „Wolwich“ ei saanud mitte üksnes järele, vaid jõudis veel kuus tundi va- rem Vahemerde.

Sellest võib arvata, millise põnevus-

sega seda laeva oodati, mida Kroonlinna sadamast nähti. Harjunud merimeeste silmad pidasid teda ta kitsa kere pärast teelaevaks. Aga kumb ta neist kahest oli?

Kes võidab — inglased või venelased? See küsimus tegi sadamas olijaid rahutuks.

Laev oli veel mõni kilomeeter linnast kaugel. Juba paistsid selgesti ta korstnad ja mastid. Tema järel venis suits pikas kitsas ribas.

Korraga mürises sadama poolt vali „hurraa“. Laeva masti tõmmati Vene lipp.

See oli „Jastreb“.

Veneiaste au oli peastetud. Rahva rõõmuhüüetel ei paistnud lõppu tulema.

Veerand tundi hiljem jõudis „Jastreb“ sadamasse, kuna merimehed hulganiti tema laele kogunesid, et tublit kapteni tervitada.

Vähe maad teistest eemal seisis sadamas reisuriites päevitanud näoga noormees. Ta rääkis tasasel häälel kõrval oleva tugeva Hollandi madruseriidideid kandva vanapoolse mehega. Noormees näis härra olema, kuna vanameest teenriks võis pidada.

Need olid Vetsherin ja Akim.

„See on alles laev,“ ütles Akim, „selle peal ma ei kardaks vana kuradit ka mitte.“

„Kas meie ei võiks teda katsuda ära osta?“

„Katsuda ju võib, kui ainult müüakse... Niisugune laev, see on ju terve varandus.“

„Noh, meie võime ju ükskõik kui suurt hinda pakkuda. Vana paruni varandus võimaldab meile seda. Kui palju sa arvad teda maksvat?“

„Kakssada tuhat... mitte krossi vähem!“

„Mina maksaks ta eest või kolmsada tuhat.“

„Siis on küll tarvis kapteniga selle üle rääkida.“

„Nüüd pole see soodus... Meie teeme seda parem õhtul.“

Vetsherin ja Akim vaatlesid veel mõne minuti heameelega laeva ja läksid siis linna.

4.

„Jastreb“.

Õhtul jõudis ka „Wolwich“ Kroonlinna.

Teda tervitati pilkavate hüüetega ja vilega. Inglastel oli häbi oma hilise saabumise pärast, mispärast nad laeva ühte kõrvalisse kohta sadamas ajasid ja teda kiiresti tühjendama hakkasid.

Umbes kella 9 ajal õhtul sõudis väike paat „Jastreb'i“ juure ja nõudis nõõrredelit.

„Kes seal on?“ küsis vahilolev madrus.

„Leitnant Vetsherin.“

Nõõrredel lasti maha ja Vetsherin Akimiga ronisid laele.

„Kas kapten laeval on,“

„Ma teatan temale kohe.“

Minuti möödudes tuli kapten välja ja võttis tulijaid sõbralikult vastu. Ta viis võõrad oma kajutisse, pakkus neile sigareid ja küsis:

„Millega võin teid teenida?“

„Mitu sõlme sõidab teie „Jastreb“ tunnis?“

„Harilikult 18 sõlme, aga ta võib ka 21 sõita. Niisuguse jooksuga tulime Port-Saidist Kroonlinna, et „Wolwich'ist“ ette jõuda.“

„Kust see tuli, et inglased varem Vahemerre jõudsid, kuna teie ometi nendest pooleteise päeva tee ees olite?“

„Inglaste kelmuse pärast. Port-Saidis peeti meid sellepärast kinni, et meie paberid kõik korras ei olla. Ainult telegrammi peale, mis meie Peterburi saatsime, pääsesime pooleteise päeva pärast tulema, parajasti, kui „Wolwich“ sealt mööda läks... Kuid nagu nägite, jõudisime siiski enne teda siia.“

„Kas teie ei müüks „Jastreb'i“ ära?“

„Laev ei ole minu oma ja ma ei usu, et ta omanik niisuguse laeva ära müüb.“

„Siis ka mitte, kui temale kakssada tuhat pakutakse?“

„Hm! See on teine asi. Summa on mehine.“

„Kas teie ei võiks mind sellepärast omanikuga tutvustada? Ja kas lubate minu teenistusse edasi kapteniks jääda, kui ma laeva ära osta saan? Ma võtan teie tingimused kõik vastu.“

„Heameelega!“

„Kus kohal omanik elab?“

„Teie õnneks on ta praegu Kroonlinnas.“

„Kas meie ei võiks kohe tema juure sõita?“

„Miks mitte!“

Tunni aja pärast oli kaup tehtud.

Vetsherin ostis „Jastrebi“ 240 - tuhande eest ära ja maksis sealsamas hinna riigipanga piletis välja. Teisel päeval täideti tarvilised formaalsused, Vetsherin sai laevapaberid kätte ja käskis sõidu vastu valmistada.

„Jastrebi“ lael kihises kibe töö. Madrused parandasid purjesid, puhastasid masinaid, värvisid külgesid ja täitsid laevaruumi sütega.

Vetsherin vaatles rõõmsalt tööd. Ilm oli selge ja lubas ka veel edaspidigi ilusaid päevi. Kapten Nordov ja Akim juhatasid töid.

„Mitme päeva jaoks teie süsa käsitate võtta,“ küsis kapten Vetsherinilt.

„Pange laevaruum üleni täis.“

„Kuid kuhu meie siis laadungi panevad?“ küsis kapten imestusega.

„Meie sõidame laadungita Indiasse.“

„Siis võime juba homme ärasõiduks valmis olla.“

„Seda parem... Kas teie oma madruste peale võite julge olla? Kas nad ei ole eelmisest reisust väsinud?“

„Ei ole viga. Ma olen suurema jao uute vastu ümber vahetanud. Kõik on tublid poisid, valmis tulle ja vette minema.“

„Kas teil neid tarvilik arv on?“

„Ainult neli meest puudub veel.“

„Küll ma saadan Akimi neid otsima. Teie võite tema osavuse peale julge olla. Tema ei eksi niisuguseis asjus.“

Nordov kummardas ja läks madruste juure.

Vetsherin kutsus Akimi enese juure.

„Kas sa tead, Akim, meil puudub neli madrust.“

„Kapten rääkis mulle juba sellest.“

„Ma jätan sinu hooleks neid otsida. Sa vali neid endiste mereväe madruste hulgast. Sul, võib olla, on muidugi vanu tuttavaid Kroonlinnas.“

„Ja muidugi... Lubage mulle aga õhtuni aega, küll ma siis muretsen.“

„Mine Jumala nimel ja vali häid mehi, kelle peale loota võib.“

„Selles asjas võite mureta olla.“

Hilja õhtul lonkis Akim mööda poriseid trahterisi, mis sadama ligikonnas asusid. Teda võis veel vaevalt ära tunda. Peas oli tal nahast madruse müts, jalas tõrvaga ja pigiga määratud püksid ning suus lühike suitsev piibunosu.

Sadamas valitses sügav vaikus, kuna

trahteritest jobnud madruste laul ja karjumine välja kajas.

Mitimest joogikohast möödudes jäi Akim viimaks ühe juure seisma.

„See on vist,“ ümises ta ja astus sisse. See oli porine, koristamata ruum, kahe rippuva lambiga valgustatud ja paksu piibusuitsu täis. Trahteris oli hulk inimesi. Akimi sisseastumist ei pannud keegi täheleegi ja astus teise ruumi edasi. Seal istusid neli madrust puust laua ümber. Laual seisis põlev küünal ja pudel viina. Nurgas teise laua juures magas punase peaga purjus mees ja norskas kõvasti.

Akim vaatas viltu ta peale, istus siis madruste juure ja andis kõikidele kätt.

„Noh, kuidas on?“ küsis ta ühe käest.

„Need poisid on valmis.“

„Kas sa vastutad nende eest?“

„Nagu iseene eest.“

Akim ja madrused rääkisid tasasel häälel. Tarvitati palju jämedaid merimeeste sõnu, nimetati palju sadamaid ja jutustati möödunud juhtumisist. Pudel laual tühjenes ja toodi teine.

Viimaks tõusis Akim, võttis rahakoti taskust, maksis viina eest ja andis madrustele käsiraha.

„Mul on tarvis minna,“ lausus ta. „Aga homme, siis olete kõik koos?“

„Muidugi.“

„Tulge sadamasse, teid saab „Jastrebi“ paat ootama.“

Viimaste sõnade juures tegi joodik nurgas vaevalt märgatava liigutuse, mis aga Akimi silmadest mitte mööda ei läinud.

„Hea küll.“

Akim väljus. Möödudes puudutas ta nagu kogemata joomari külge. See tõusis ruttu üles ja haigutas täie suuga.

„Ei tea, kus ma seda punast lontrust olen näinud?“ urises Akim rutulist pilku temale visates.

5.

Saladuslik jälgija.

Teisel hommikul tõmbas „Wolwich“ ankrud üles ja väljus. Ükski ei pannud teda enam tähele, sest et võistluse lõppedes ka kõik uudishimu tema suhtes lõppenud oli.

Ainult Nordov ja Vetsherin, kes ka lahkuma valmistusid, imetlesid „Jastrebit“ tema ilusat sirget kere ja teravat nina, mis vett lõhkus.

„Mehine laev,“ ütles Vetsherin teda asjatundja merimehe silmaga mõõtes.

„Ja, tema kere ei jää „Jastreb'i“ omast sugugi maha, ainult masin on vähe nõrgem,“ kostis Nordov.

„Ja ometi võitsite teda?“

„Ning tahaks veel kord võita. Pean aga siiski tunnistama, et „Wolwich“ kardetav vastane on. Ma olen rõõmus, et meil enam teist korda võistelda ei ole.“

„Kes teab...“ urises Akim, kes üksisilmi „Wolwich'i“ laele vahtis.

„Mis sa sellega tahad öelda?“ küsis Vetsherin.

„Ei midagi... Kas teie näete seal sillal seda punase peaga paksmagu, kes läbi kiikri vahetpidamata meid vahib. Ma näen juba teist korda seda lojust, ei mäleta aga, kus ma teda veel varem olen näinud.“

„Noh, selle punase pärast ei tarvitse meil ju mingit kartust olla,“ naeratas Vetsherin. „„Wolwich“ läheb nüüd Londoni, kus ta oma tee väljalaadima peab, ja enne kui ta sellega valmis saab, oleme juba kaugel.“

„Kas teie arvate, et tal laadung veel peal on?“ küsis Nordov.

„Muidugi, sest tema tuli Kroonlinna ainult kihlveo tingimuste pärast, tema laadung oli aga Inglismaa tarvis.“

Nordov väristas peaga ja näitas sõrmega veejoonele.

„„Wolwich“ seisab praegu kaks jalga kõrgemal veest väljas kui enne,“ ütles ta. „Tema laadis Kroonlinnas maha.“

„Võib-olla, et teil õigus on,“ vastas Vetsherin, „aga mis on meil „Wolwich'iga“ tegemist?“

„Meil küll mitte, aga temal meiega...“ urises Akim. „Minule ei meeldi sugugi see paksmagu... Ta vahib liiga teravalt siia poole.“

„Küllalt, vanake,“ naeris Vetsherin oma truu teenri õlale koputades. „Sa näed asjata kurja und.“ —

Lõunal oli väljasõiduks kõik valmis. „Jastreb“ tõmbas ankrud üles ja sõitis laevade vahelt välja merele. Varsti kadus Kroonlinn silmist, siis tulitorn ja laev lendas täie auruga.

Vetsherin vaatles vähe aega, kuidas laev oma terava ninaga vett lõhkus ja läks siis enese kajutisse.

Akim jäi laevalaele. Vana madrus rõõmustas kui laps, et jälle merd nägi, mis temale teiseks kodumaaks oli. Ta

jooksis mööda lage, aitas madrustel kõisi kokku panna ja rahunes alles siis kui Nordov ta tüüri juure lubas.

Päev möödus päeva järele. „Jastreb“ jooksis 18 sõlme tunnis, ning et tal küllalt süsa kaasas oli, siis ei olnud tal tarvis ühessegi sadamasse pöörduda. Nad sõitsid La-Manche'ist läbi, möödusid Gibraltarist ja saabusid Vahemerre.

Vetsherin oli laeva juhtimise Nordovi hooleks andnud ja viitis oma kajutis aega. Ta luges juba mitmekümnendat korda parun Schroederi käsikirja, et ükski juhatus ei ununeks. Lõpuks põletas ta selle ära.

Korra tuli Akim tema kajutisse ja jäi ukse kõrvale seisma.

„Mis uudist, Akim?“ küsis Vetsherin.

„On midagi, mida ma teile teatama pean.“

„Noh, lase kuulda!“

„Nagu teie teate, olen ma vahetpidamata kapteni kõrval sillal.“

„Ma loodan, et sa temaga rahul oled.“

„Nordov on ehtne merimees; paremat ei või leidagi. Aga see ei puutu siia.“

„Mis siis?“

„Meid jälgitakse!“ lausus Akim tasa.

„Jälgitakse? Kes?“

Vetsherin kargas erutatult üles.

„Praegu ma veel ei tea, kes... aga see on kindel, et meie järele valvatakse.“

„Kust sa seda tead?“

„Sellest ajast peale, kui „Jastreb“ Vahemerre jõudis, käib mõne kilomeetri kaugusel üks laev alati meie kannul. Ta ei taha ennast meile näidata, ise jälgib aga hoolega „Jastrebi“. Ma pöördusin kapteni loal vähe kõrvale, saladuslik laev tuli ka järele. Ma kiirendasin käiku, siis kadus ta väheks ajaks silmist. Hiljem, kui meie jälle hariliku kiirusega sõitsime, oli ta jälle meie kannul.“

„Mis laev see on?“

„Üks kiirlaev, väliselt kujult väga „Wolwich'i“ sarnane, ja ma olen valmis käsa lööma, et see tema on, ainult teist värvi. „Wolwich“ oli valge, see aga, mis meid jälgib, on sinine.“

„Millise lipu all see laev sõidab?“

„Prantsuse lipu all.“

„Siis see pole „Wolwich“. Laeva võib üle värvida, aga lippu vahetada, see pole lubatud. Sa tunnend ju ometi laevade seadusi?“

„Miks ma ei tunne!“

„See on siis küll imelik. Kui sa aga ei eksinud. Miks meid jälgitakse?“

„Ometi on see tõsi, nii tõesti, kui ma siin seisan. Öösel paistavad viie või kuue kilomeetri kaugusel meie taga tuled, mis vahel kustuvad, vahel süttuvad. Arvata on, et laev ennast meie eest varjata püüab?“

„Tarvis siis meie jälgijaga end tutvustada. Käsi kaptenil pöörduda ja temale vastu sõita.“

Akim raputas pead.

„Kas teie arvate, et nemad seal meie mõttest aru ei saaks? Nemad pööraksid ka ümber ja läheks kus see ja teine.“

„Kuid meie ajame nendele järele.“

„Ja... selleks tuleb aga siis päev või rohkem ära raisata, meil aga on aeg kalis.“

„Mida siis teha?“

„Minul on üks plaan, kui ma tohiks teda teile ettepanna...“

„Räägi, Akim, sa tead, ma usaldan sind nagu iseennast.“

„Käskige kaptenit täie auruga sõita. Meie kiire sõiduriista abil oleme peagi oma jälgija silmist kadunud, kes „Jastreb'iga“ ometi võistelda ei suuda. Kui öö saabub, jätame oma laeva seisma, kustutame kõik tuled ja ootame, kuni jälgiv laev järele jõuab. Meie pöörame „Jastreb'i“ harilikust teest vähe kõrvale, mistõttu ta meist nii möödub, et meid tähelegi ei pane. Kui võõras laev juba meie kohal on, siis sõuame paadiga tema ligi, kinnitame sellele tema taha kinni ja katsume ise kuidagi laele piiluda.“

„Bravo! Tore! Bismarck ise ka ei oleks paremat plaani välja mõelnud. — Kes selle täitmise oma hooleks võtab?“

„Mina!“ ütles Akim lihtsalt.

„Noh, ükski ei tarvitse sul minna. Mina tulen ka ühes.“

„Kuidas ise arvate.“

„Mine siis ja anna Nordovile käsk!“
(Järgneb.)

Kurttummade elust.

A. Suik 22-aastane.

Arkaadi Suik, meie ajakirja vastutav toimetaja ja Lõuna-Eesti Kurttummade Selts „Sõprus“ esimees pühitseb 3. aprillil s. a. oma 22-aastast sünnipäeva.

Sündinud Laius - Tähkvere vallas Tartumaal taluomaniku pojana, on temas tüse teotsemisihaline talupoja veri säilinud tänini. Saades 1932. a. Tartu Eesti Kurttummade Seltsi esimeheks, oli tema see, kes seltsi õitsvale järjele viis. Veel enam, tema õhutusel laiendati seltsi tegevust kogu Lõuna-Eesti peale, registreeriti 1934. a. uus sellekohane põhikiri ja kutsuti kokku sama aasta augusti kuul I. Lõuna-Eesti Kurttummade Päev kurttummade ühinemise propageerimiseks. Valiti samal ajal peetud II. Ülemaalisel Kurttummade Kongressil asutatud Seltside Liidu ajutisse juhatusse laekuri abina. A. Suiki õhutusel asutati ka seltsi spordiring, et kurttummi füüsilisel elule vastupidavamaks teha; moodustati hiljuti seltsi abiandmise-, haiguse- ja matussekassa, et seltsi liikmeid omaabistamise teel elavamale tegutsemisele ergutada.

A. Suiki teeneks tuleb lugeda ka käesoleva ajakirja ilmumahakkamist. Kuuldes kurttummade nurinat oma ajakirja puudumise üle, A. Suik korduvalt rõhu-

tas seltsi juhatuse koosolekuil, et kui ükski teine selts ajakirja välja andma ei hakka, siis teeb seda Lõuna-Eesti Kurttummade Selts. Viimaks moodustati ajutine toimetus ja jõuluku 1934 ilmuski „Kurttummade Sõbra“ esimene number. Vaadates sellele tema tööle tagasi, ei jää meil lõpuks muud üle, kui sünnipäevalapsele soovida veel edurikkamat tegutsemist ja raugematut tööindu tulevikus oma kaaskannatajate kasuks.

Selleks palju jõudu ja vastupidavust!
P. Jürgens.

Teateid Pärnust.

Pärnu Kurttummade Selts „Vaata“ pühitseb 16. II. s. a. oma 10. aastapäeva. Seda pühitseti vaikselt, n. ö. omavahel, sest suvel, mil tuleb kokku Üleriikline Kurttummade Kongress Pärnu, pühitsevakse seda tähtpäeva suurejoonelisemalt. Kuid sellegipärast möödus 16. veebruar seltsil suure tähe all, sest ühise teelaua ümber istusid ligemale 100 inimese ümber. Üldse on Pärnu kurttummadele see suureks auks, et igast nende koosviibimisest võtab tavaliselt osa ka arvukas kogu kuuljaid kaaskodanikke.

Siinjuures palume kõikidelt seltsidelt vabandust, et meie selleks päevaks neile kutseid ei saatnud. Põhjuseks oli see, et meie neid kahel korral üheks ja samaks tähtpäevaks tülitada ei tahtnud, sest suvel peetaval seltsi juubelipäeval loodame oma külalistena näha kõikide seltside esindajaid.

17. veebruaril pidas selts oma traditsioonilist aasta-peakoosolekut. Peakoosoleku avas seltsi esimees H. Ollino, kes andis täieliku ülevaate seltsi tegevusest nende möödunud 10 aasta jooksul. Lõpuks andis ta seltsile üle oma isiklikul kulul valmistatud kõnepuldi, mis kaunistatud seltsi suure vapiga. Sellele järgnes kauakestev aplaus. Peale selle valiti koosoleku juhatajaks hra H. Ollino ja protokollijaks hra E. Reimann. Üldse võttis koosolekust osa 37 liiget ja mõned toetajad liikmed. Seltsil on praegu ligemale 50 liiget. Ühel häälel võeti vastu ja kiideti heaks juhatus ja revisjonikomisjoni poolt esitatud aruanne möödunud tegevusaasta kohta. Samuti võeti ühel häälel vastu ning kiideti heaks juhatus poolt koostatud eelseisva tegevusaasta aruanne, mis tasakaalus Kr. 1550.—. Et senise juhatusega on selts jõudsasti edasi jõudnud, siis valiti ta täies koosseisus tagasi: esimees H. Ollino, sekretär T. Kalbus, laekur A. Närjuse ja ja nende abid: H. Kals, M. Tiidermann ja H. Ojasoo. Revisjoni komisjoni liikmeiks valiti: E. Reimann, V. Ehrenpreis ja L. Andreesen. Spordiringi juhatusse: V. Ehrenpreis, E. Reimann ja H. Umbjärv. Sellel koosolekul võeti ka mõned uued liikmeksastuda soovijad vastu, eesotsas Riigi kurttummadekooli õpetajanna pr. I. Üsleriga. Suuremateks päevakorra punktideks olid veel arutlused III. kongressi,

seltsi 10. aasta juubeli ja õpetaja E. Sokolovsky hauasamba kavandi koostamise kohta. See jäeti seltsi juhatusse hoolde, mille kallal juhatus praegu ka tegeleb ja lähemal ajal sellega tutvustab kõiki seltse. Siis arutati veel Pärnu kurttummade seltsi „Vaata“ käsitööde müügikoha avamist kohapeal. Möödunud aastal seltsi esimehe hra H. Ollino nõul ja algatusel asuti seltsi kodukäsitöö õhtuid korraldama, mis praegugi suure hooga jätkuvad. Nüüd on juba hulk valmistööd olemas ning nende realiseerimiseks kavatakse selts eelseisvaks suveks müügikoha avada, mitte selle mõttega, et sellest seltsil tulu oleks, vaid et kurttummade töid rahva sekka laotada. Üldse on meie põhimõtte, et kõik kurttummade seltsid Eestis kui ka kurttummadekool peaksid selle põhimõttega töötama, et kurttummade käsitöö arataks rahva tähelepanu. — Edasi harutati õp. E. Sokolovsky hauasamba heaks toimuva korjanduse ja „Kurttummade Sõbra“ levitamise küsimust. Aja kirja kohta tähendati, et selle sõnastik olla liiga raskelt kokku seatud ning sellepärast raskesti arusaadav. Ta võiks olla lihtsamalt kirjastatud, kuna muidu temast kõik aru ei saa, vast ehk edaspidi, kui hoog sees, võiks sarnasel kujul ilmuda kui praegu.

Koosolek kestis ligemale 7 tundi, oli asjalik ja üksmeelne. Nagu teistest seltsidest vahel kuuldub, on seal päevakorra punktiks üles võetud ka küsimus: „Kurttummad ja nendele tööandjate vahel valitsev vaen.“ Kuid Pärnu kurttummade huigas ei ole veel ial sarnast asja olnud. Olgu siin mainitud, et Pärnu kurttummadest moodustab suurem jagu „nõelakunstnikke“. Praegu on Pärnus kaks sarnast tööstust, kes niisugust tööjõudu tarvitavad ning milliste peremehed on samuti kurttummad. On ilusaks kombeks saanud Pärnu kurttummadele, et nad üksteist alati aitavad ja üksteisele kasuks püüavad olla. Neis tööstustes leiavad tööd ainult seltsi liikmeks olijad, arvult 20 ümber, ning tööd jätkub igapähele, vahest küll just mitte liiga palju, kuid ikkagi niipalju, et äraelamiseks jätkub. Samane lugu on ka teistel aladel töötavate kurttummadega. Olgu veel tähendatud, et Pärnu kurttummade tööd on koha peal heas kuulsuses ning neile jätkub tööd aasta läbi.

Lõpuks olgu veel paar sõna seltsist enesest. Pärnu kurttumade seltsi ruumid asuvad praegu Brakmanni tän. nr. 18 Pärnu linnaarsti dr. J. Kukke majas. Ruumideks on kaks ilusat saali, köök ja kõrvalruumid. Saalidest on üks peasaaliks, kus on seltsi klaasustega raamatukapp, mille peal luuletaja Lydia Koidula gipsist kuju. Seinal ripuvad seltsi vapp Eesti rahvuslippe raames, Väandra ja Porkuni kurttumadekoolide suured pildid, endise kauaaegse ja lugupeetud koolijuhataja V. Univeri ja ta abikaasa pildid, seltsi juhatuse ja liikmeskonna pildid, meie naaberriigi Läti kurttumade seltsi tammepuust vapp Eesti ja Läti rahvuslippude vahel, mis seltsile Riiast kingitud. Teine saal on einelaua ruumiks, kus asub seltsi einelaud ühes tarviliku arvu laudade ja toolidega. Olgu veel tähendatud, et möödunud seltsi tegevusaasta jooksul sisustati seltsi ruumid täielikult uue nägusa kohase mööbliga, kuna vana hävitati, sest see andis seltsi ruumele liiga sünge ilme. Peale muu olgu veel tähendatud, et Pärnu kurttumade selts üürib oma ruume ka teistele tarvitamiseks. Praegu on seltsil kokkulepe Pärnu Esperanto seltsiga, kes meie ruume kasutab ükskord nädalas teatud tasu eest. Praegu on seltsi ruumides käimas ka Esperanto kursused.

Muuseas saavad Pärnu seltsi liikmed ka prii arstiabi tänu Pärnu linnaarsti dr. J. Kukkele, kes oma lahke aitava käe neile sirutanud.

M. Tiidermann.

Toimetuse märkus. Mis puutub Pärnu kurttumade seltsi peakoosolekul avaldatud soovi kohta meie ajakirja raske sõnastiku suhtes, siis peame siin märkima, et meie ajakirja keel on igapäevane, harilik eestikeel. Ainult teaduslistes kirjeldustes oleme tarvitanud võõrsõnu, kuid see on paratamatu, kuna tihti eestikeelsed vastavad sõnad on sama arusaamatud kurttumadele. Pealegi oleme igale võõrsõnale tõlke juurelisanud. Oleme siiski tänulikud selle avameelsuse eest ja katsume tulevikus selgemalt omi mõtteid väljendada.

Sport.

Pühapä., 3. veebr. s. a. lõppesid Tartu „Kalevi“ poolt korraldatud poksikursused noortele. Neist kursustest võtsid osa 62 meest, nende hulgas ka 6 kurtumade L.-E. Kurt. Selts „Sõpruse“ spordiringist. Kurtumad olid nii innukalt poksi õppimas, et mõni mitu aega sinise silmaga ringi käis.

Kursuste lõpu puhul peeti samal päeval võistlused kursuslastele, kus kohtasid 19 matshis 23 meest, nende hulgas 3 kurtumade. Kõik võistlustest osavõtjad kurtumad tulid esimestele kohtadele: sulgkaalus J. Alla 1. kohale, keskkaalus V. Kiirats 3. kohale ja poolraskekaalus seltsi esimees A. Suik 1. kohale.

Spordiringidele!

Kümme aastat ei ole olnud Pärnu K. S. „Vaatal“ oma spordiringi. Aastast aastasse liikusid jutud spordiringi asutamise kavatsusest, kuid sellest ei tulnud midagi välja. Näis, nagu magaks sport sügavas unes. Alati on selle asutamine nurjunud noorte kurtumade vähesuse tõttu. Viimasest hoolimata sai see tänavusel peakoosolekul teoks. Praegu on koostamisel ringi kodukord. Spordiring on spordiliikumise selgrooks, tema alla kuuluvad kõik spordiharud. Ringil on praegu vähe liikmeid, kuid loodan, et ta tulevikus kasvab. Ring tahab viia kurtumade kõrgemale sportlasele tasemele. Kõik oleneb treeningust. Viimase teostamiseks annab Pärnu Spordiliit hra H. Ollino kaasabil, kes on Pärnu nimelise spordiseltsi liige, tasuta kasutada staadioni ja spordiriistu.

Mõned tartlased on soovi avaldanud, et ma peaksin kõik tegema, mis võimalik, et esimene kurtumade spordi olümpiaad Pärnus pidamisele tuleks. Minu arvates seda vist tänavu teha ei saa, sest meil on kongressi ja seltsi 10-aastapäeva puhul palju tööd. Palun lugupeetud spordiringide juhte meie ringi juhatusega kirjavahetuse teel ühendusse astuda, siis saame paremini seisukohta võtta nii võistluste kui ka mõne muu küsimuse suhtes.

V. Ehrenpreis,

Pärnu K. S. „Vaata“ spordir. juhataja.

Meelelahutus.

8. Võtmemõistatus:

Kõva pähkel.

Auhinnaks seinamaal.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

Ruutudes: 1—18. Kurtummade kõrgem seadusandlik võim. 19—35. Auhinnatud Eesti romaan. 36—46. Ühe kurtummade seltsi esimees. 47—52. Endine kurtummade õpetaja. 53—59. Kuulus Vene kirjanik. 60—83. Eesti vanaõna. 84—93. Riik Väike-Aasias. 94—100. Ühe kurtummade seltsi sekretär.

- I. 15 58 50 8 99 66 12 92 101 37 28 100 54 61 — 23 98 3 60 93 9 89 — 11 85 91 92
- II. 94 5 76 9 20 99 12 68 — 19 65 72 53 96 5 — 38 12 45 80 6 — 25 44 74 57 18 87
- III. 26 79 32 36 50 59 69 — 62 41 51 48 96 41 35 45 49 41 24 — 2 54 12 4 90 68 97
- IV. 72 78 37 93 33 41 54 7 86 81 99 54 — 94 10 61 88 51 17 46 74 42 82 64 28 43
- V. 102 102 84 59 47 — 84 67 72 45 22 16 40 41 28 29 — 55 51 72 27 — 50 39 13 76 93 99
- VI. 1 55 31 70 30 67 51 77 4 42 92 21 — 25 67 15 75 28 — 53 85 25 5 — 80 34 52 91
- VII. 14 42 28 56 3 25 84 10 97 93 74 8 50 6 86 41 81 — 71 73 9 65 80 — 95 86 54

I. Maailma-kuulus romaan. — End. riigivanem. — Nimi püüblit. II. Kurtumm sportlane. — Eesti kunstnik. — Jõgi Lätis. — Jõgi Eestis. III. Riik Väike-Aasias. — Eesti kirjanik, †. — Eesti ajakiri. IV. Ühe kurtummade seltsi esimees. — Usu looja. V. Lind. — Riigi alus. — Tuntud kurtumm. — Lõunamaa puuvili. VI. Mälestatakse kevadpühadel. — Jube koht. — Linn Eestis. — Aine, mille ta inimene läbi ei saa. VII. Itaalia vabadusvõitleja. — Koht, kus kõnmitakse. — Mehe nimi.

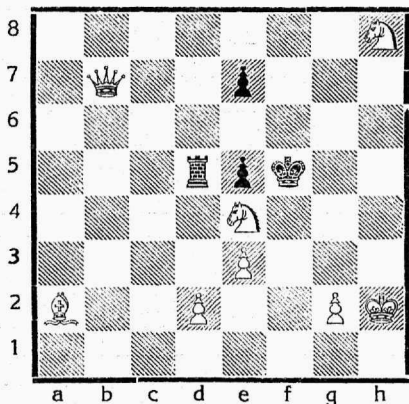
9. Mitu paberossi?
 „Mitu paberossi sa õige täna suitsetasid?“ päris naine mehelt.
 „Otsekohe ei tea öelda, aga enne hommiku-einet suitsetasin 1/3 üldarvust, enne lõunat suitsetasin 1/2 sellest, mis järele jäi ja nüüd õhtu poole 3/4 sellest, mis lõunast järele jäi. Praegu on mul, nagu näed, 2 paberossi.“
 Mitu paberossi suitsetas mees?
 Lahendused, lahendajate nimed ja auhinna saaja nimi ilmuvad järgmises numbris. Lahendused saata hiljemalt 7. aprilliks toimetusse.

Malenurk.

Toimetaja Alfons R. Pachel.

Male ülesanne Nr. 1.

Kokku seadnud A. Pachel Tallinnas.

Seis:

Valged: Kh2; Lb7; Oa2; Re4 ja h8; Ed2; e3 ja g2 (8).

Mustad: Kf5; Wd5; Ee5 ja e7 (4).

Valged algavad ja annavad matt kahe käiguga.

Lahendus ja lahendajate nimed ilmuvad järgmises numbris.

Lahendused saata h-ra A. Pachel'i nimele Tallinna Kurtummade Seltsi, Pikk tän. Nr. 29-4, Tallinna hiljemalt 5. aprilliks.

Ülesannete lahendused.

6. Võtmemõistatus:

Ruutudes: 1—3. Ast. 4—11. Kuulmine. 12—39. Eesti Kurtummade Seltside Liit. 40—47. Dol-fuss. 48—56. Martinson. 57—65. Roosevelt. 66—71. Sõprus. 72—80. Makedonia.

I. Karuohakas — Poola — Nobile. II. Ga-leer — Villane — Saksamaa. III. Riigi Kurtummadekool — Kann. IV. Matus — Valgus — Ford — Liha. V. Ravenna — Rahamägi — Mark. VI. Vladivostok — Einbund — Taim.

7. Silp — arvumõistatus:

I. Liivimaa. II. Berliin. III. Summer. IV. Üksindus. V. Restoraan. VI. Ülemiste. VII. Kammitus. VIII. Rakvere. IX. Armastus. X. Hasomin. XI. Lektor. XII. Jäämeri. XIII. Kastrul. XIV. Treial. XV. Arkaadi.

Õigeid lahendusi saatsid: E. Raud, Kurtt. kool; A. Juuse, Narva; E. Tannik, Tallinn; N. Anderson, Puka; A. Mitnits, Tartu; H. Poogen, Tartu; I. Orav, Karula; M. Migatsev, Tartu.

Õnnejumal naeratas A. Mitnitsile, Tartus, kellele paneme ajakirja kohe käima.

Kirjavastused.

A. H. Ulvil. Ilmub edaspidi.

Misha. Ilmub tarviduse korral.

V. E., Pärnus. Ruumi puudusel kirja esime-ne osa ilmub järgmises numbris.

Lõuna-Eesti Kurtt. Seltsi „tegelinskeid”.

1. Alfred M—ts, kellele kodukana otsimine valmistab muret, ütleb ainult ühe sõna „ohlau.”

2. End. abiesimees Harry P—n, kellele naise kojusaatmine valmistab rohkem lõbu, kui seltskonnas viibimine.

3. Praegune abiesimees Johannes U—o, kellel on naiste püüdmise ja -küttimisega palju muret.

4. Irene J—b, kellele mingeid raskusi ei teeta.

Kas teda tunnete?

Jutustatakse, et see mees, kes ajalehti ise ei telli, sest et ta neid oma naabri käest lugeda saab, nüüd masina leiutanud on, mille abil ta oma lõunarooaga selle suitsuga võib keeta, mis naabri korstnast välja tuleb. Sama mees sõidab üksnes naabri kõrval linna, et ta oma hobused puhata võiks ja linnas käib ta alati jala, et omnibussi raha maksmisel rahakotti väljavõttes püksitaskud ei kuluku. Taskus kannab ta kella, ei julge seda aga iialgi ülesse keerata — kartes, et sellejuures vast vedru võiks katkeda. Kukla taha kasvanud kärna tarvitab ta kraenööbiks. See mees sai kange pakasega sellega hakkama, et kaevu juure läks, pea vee-pange pistis ja siis kõvasti kinni külmada laskis. Siis lõi ta jääkamaka pea otsast minema, nii et juuksed ühtlasi sellega läksid ja tal tarvis ei olnud juukselõikajale kallist raha maksta. Ta ei telli ka iialgi „Kurtummade Sõpra”, et prilliklaasid seda ajakirja lugedes ära ei kuluks!

Meie tunneme seda meest väga hästi. Ta on selle mehe vennapoeg, kes õõseti raha lugedes raha kõlinalast terveks nädalaks ette oma kõhu täis sööb, et mitte ilmaasjata leiva peale raha raisata ja poodnikku rikkaks teha ning selle mehe lähem sugulane, kes iialgi saunas ei käi, kuna ei julge teistelt seepi küsida, ise osta peab aga toreduseks.

Pagar ja talumees.

Keegi pagar ostis ühe ja sama talumehelt igapäev teatud määral võid. Ükskord märkas ta, et ostetud või tükk oli ülesantud kaalust kergem. Sellest saadik hakkas ta igapäev toodud võid üleskaaluma ja tööpoolest, vähenes või kaal aina päev päevalt. Viimaks lõppes

pagari kannatus ja ta kaebas talumehe kohtusse. Kohtunik küsis talumehelt: „Teil ikka kaalud kodus on?” „Jah on,” vastab talumees kindlal toonil. „Kas vihid ka on?” — „Ei ole.” — „Aga kuidas teie siis oma võid kaalusite?” — „Üsna lihtsalt, kohtuhärra, sellest ajast, kui pagar minult hakkas võid ostma, hakkasin ma temalt leiba ostma; nii kui ta ise ütles, et täna leib kaalub 2 naela, pruukisin ma tema leiba vihtide asemel.

Kui nüüd minu või mitte õiget kaalu välja ei anna, siis ei tule viga minu, vaid pagari juurest otsida.”

Eks elus juhtu sageli niisamuti. Sa nõuad õigust ja armastust teiste käest, kuid ära pahanda, kui sulle sinu oma tehtud vihtidega kätte kaalutakse.

Mõtteteri.

Nörka ülesseaidata, sellest on talle veel vähe, tarvis on teda ka kinni hoida.

Inimene ei ole muud midagi kui nõrkuse kuristik.

Mehine inimene kannatab ilma kaebamata, nõder kaebab aga ilma kannatamata.

Kui tark ka iial keegi ei oleks, ikka leitakse temas ülesse see nõrk punkt kus ta rumal on.

Järgmine „Kurtummade Sõbra” nr. ilmub pühade tõttu 16. aprillil. Kaastööd saata hiljemalt 7. aprilliks, rahasaadetised hiljemalt 15. aprilliks.

Toimetuse ja talituse aadress: Tartu, Vallikraavi 19. — Tegevtoimetaja aadress: sama. — Rahasaadetised saata tegevtoimetaja nimele. — Tellimise hind: aastas Kr. 2.75; 1/2 aastas Kr. 1.50; 1/4 aastas Kr. 0.75; üksiknumber 25 senti. Välismaale poole kallim. — Kuulutuste hind: 5 senti mm ühel veerul. — Käsikirjad hoitakse alal ainult sellekohasel soovil.